IX. KISHI ISBILERMENLIK (BIZNES)

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında JAÓ niń **49,7 %** ti kishi biznes subyektleri úlesine tuwra keledi.

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında **2227** jańa kishi kárxana hám mikrofirmalar (fermer hám diyqan xojalıqlarsız) shólkemlestirildi, bul ótken jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda **94,1** procentti quradı.

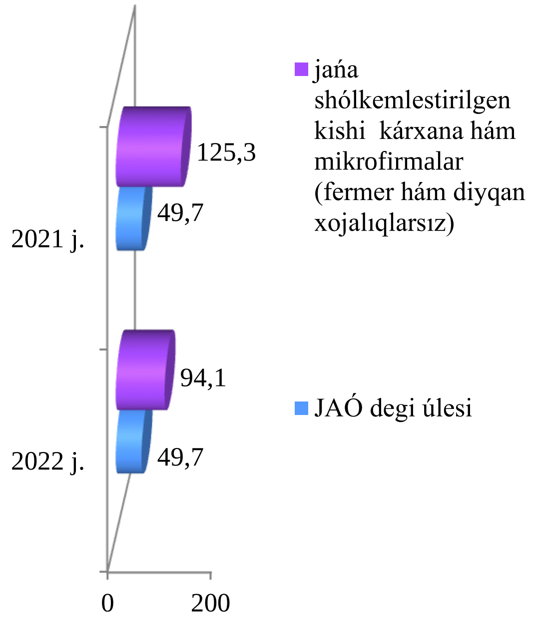

Eń kóp jańadan ashilǵan kishi kárxana hám mikrofirmalar: sawda tarawında 685, awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıǵında 558, sanaat tarawında 455, qurılıs tarawında 123, hámde tasıw hám saqlaw tarawlarında 80, jasaw hám awqatlanıwda 73 quradı.

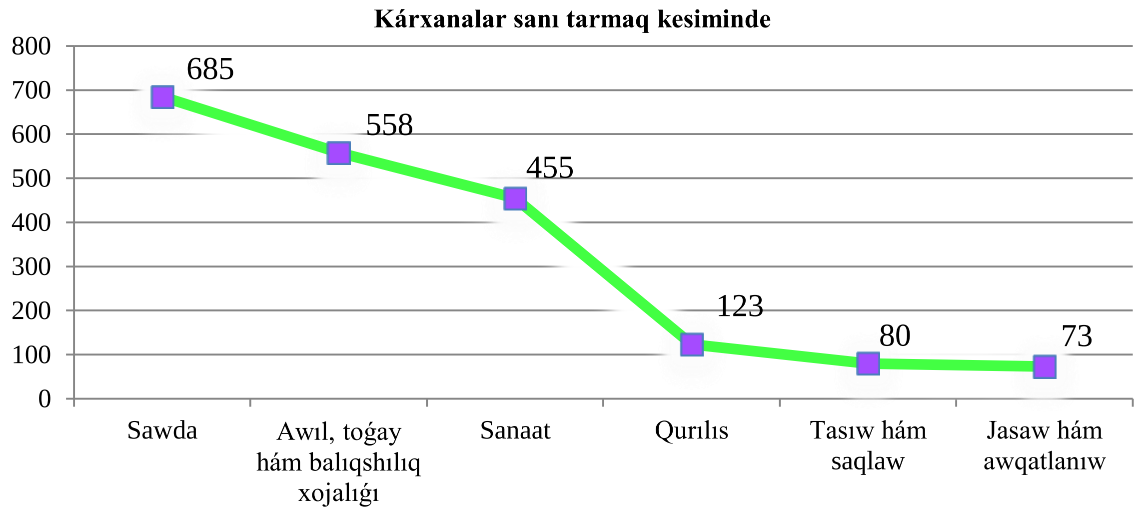

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında jalpı aymaqlıq ónimniń 49,7 % dı (2021-jıldıń yanvar-iyun aylarına salıstırǵanda 49,7 %) kishi biznes subyektleri tárepinen islep shıǵarıldı.

- sanaat ónimleri islep shıǵarıw kólemi 1634,3 mlrd. sumdı (jámi sanaat islep shıǵarıwdıń 18,4 %) quradı; (sanaat tarawında háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 3348 di quradı).

- awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıqlarınıń islep shıǵarılǵan ónimler 3633,3 mlrd sum (kórsetilgen xızmetler)di qurap, (awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıqları jalpı óniminiń 97,5 %) quradı; tarawda háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 3515 di quradı).

- 1441,8 mlrd. sumlıq investiciyalar (ulıwma investiciyalar kóleminiń 34,5 %) 2021 jıldıń yanvar-iyun aylarına salıstırǵanda 109,5 % quradı;

- qurılıs jumısları 2344,9 mlrd. sum bolıp (ulıwma qurılıs jumısları kóleminiń 92,4 %) (qurılıs tarawında háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 2457 ni quradı).

- avtomobil transportı júk aylanısınıń 1,7 % (respublika jámi avtomobil' transportı júk aylanısınıń 90,0 %), jolawshı aylanısınıń bolsa 4,1 % (ulıwma jolawshı aylanısınıń 96,6 %) kóbeyiwi támiyinlendi; tarawda háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 937 ti quradı).

- usaqlap satıw tovar aylanısı 4018,0 mlrd. sum ulıwma kóleminiń 90,5 %, xızmetler ulıwma kólemi 2400,6 mlrd. sum tiyisli túrde 50,9 % háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 6825 ti quradı).

-37,8 mln. AQSh dollar (ulıwma eksport kóleminiń 20,1 %) 58,1 mln. AQSh dolları (ulıwma import kóleminiń 50,6 %) (esabat dáwirinde 133 kishi isbilermenlik subyektleri tárepinen eksport hámde 247 subyektler tárepinen import operaciyaları ámelge asırıldı).

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında kishi isbilermenlik subyektleriniń tiykargı ekonomikalıq kórsetkishleri

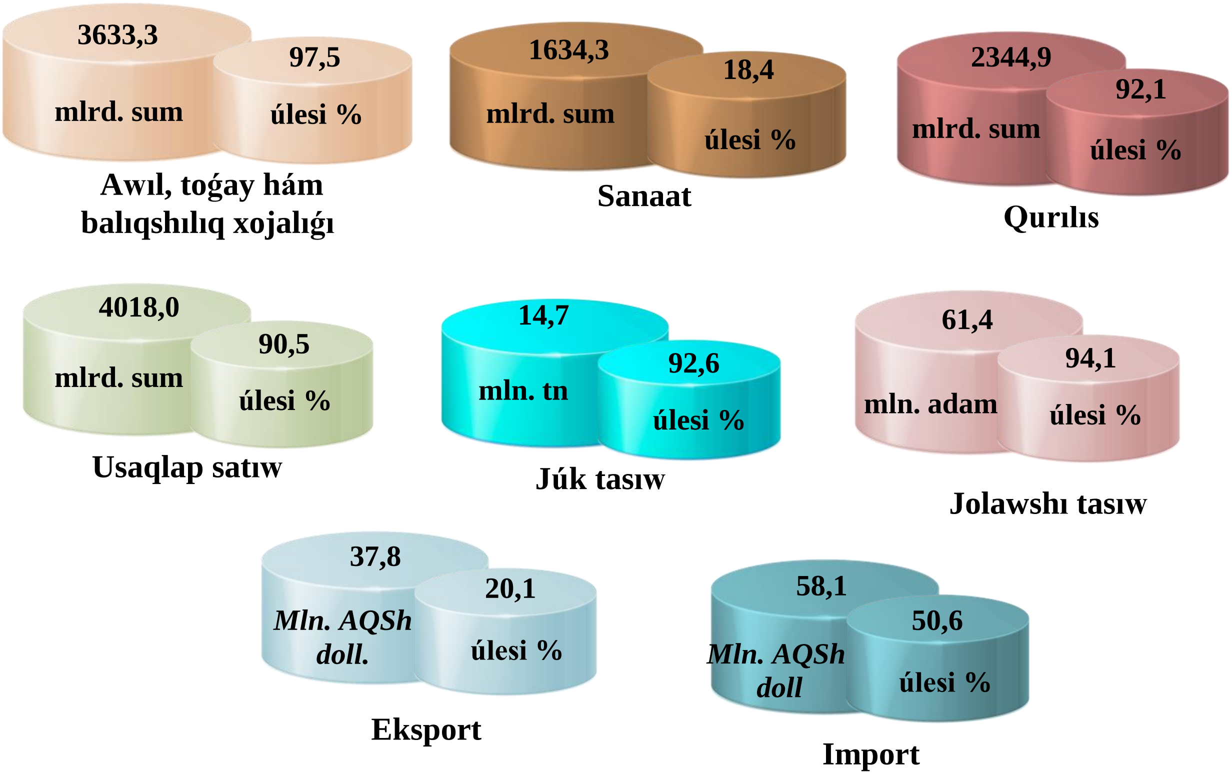

	Kishi isbilermenlik subyektleri ónimi (jumıslar, xızmetler) kólemi, mlrd.sum	*Kishi isbilermenlik subyektleri ónimi (jumıslar, xızmetler) kóleminde jeke sektor úlesi, % esabında*
Awıl, toğay hám balıqshılıq xojalıǵı	3633,3	97,5
Sanaat	1634,3	18,4
Qurılıs	2344,9	92,1
Usaqlap satıw	4018,0	90,5
Júk tasıw, *mln tn.*	14,7	92,6
Jolawshı tasıw, *mln.adam*	61,4	94,1
Eksport, *mln. AQSh doll.*	37,8	20,1
Import, *mln. AQSh doll.*	58,1	50,6

Jalpı aymaqlıq ónim hám ekonomika tarawlarındaǵı (jumıslar, xızmetler) ulıwma kóleminde kishi isbilermenliktiń úlesi ózgeriwi
(ulıwma kólemge salıstırǵanda % esabında)

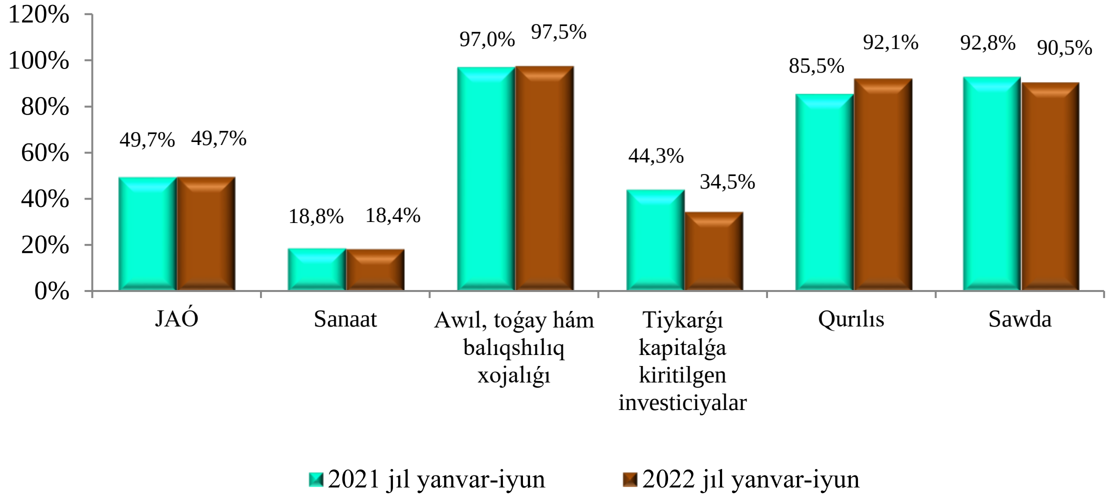

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında 22584 kishi kárxana hám mikrofirmalar (diyqan hám fermer xojalıqlarınan tısqarı) mámleket diziminen ótkerilgen bolıp, ótken - jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda (20732) 108,9 procentti quradı.

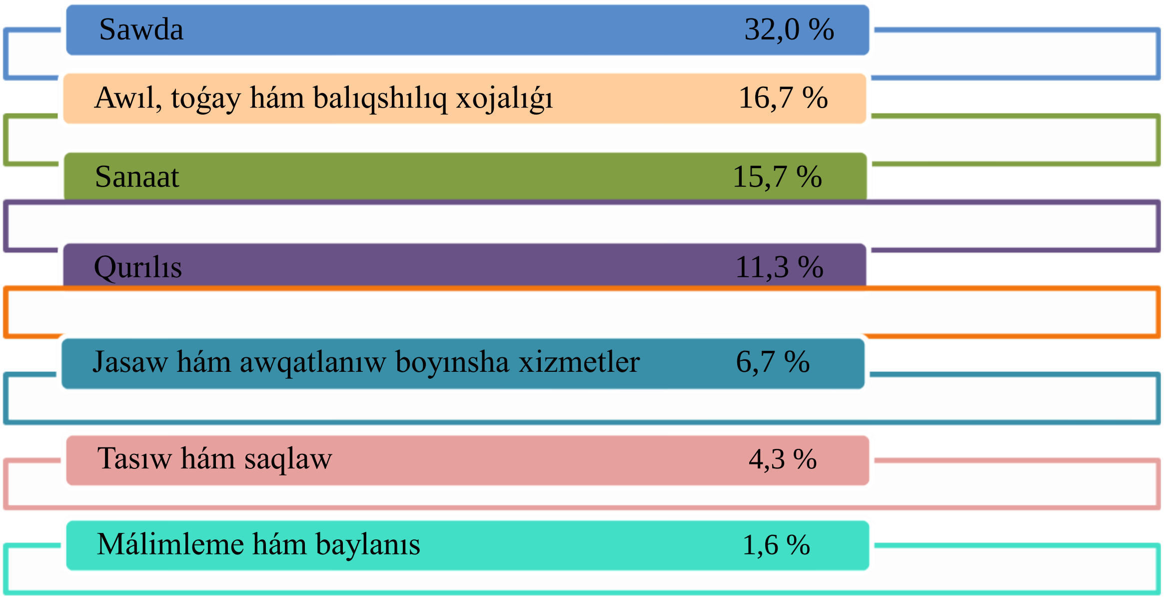

Ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha eń kóp kishi kárxana hám mikrofirmalar sawda tarawında (barlıq dizimge alınǵanlardıń 32,0 %), awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıǵı (16,7 %), sanaat (15,7 %), qurılıs (11,3 %), jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetler (6,7 %), tasıw hám saqlaw (4,3 %) hámde málimleme hám baylanısta (1,6 %) dizimnen ótkerilgen.

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında jańadan ashilǵan kishi kárxana hám mikrofirmalardıń ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha úlesi
(diyqan hám fermer xojalıqlarsız, jámine salıstırǵanda % esabında)

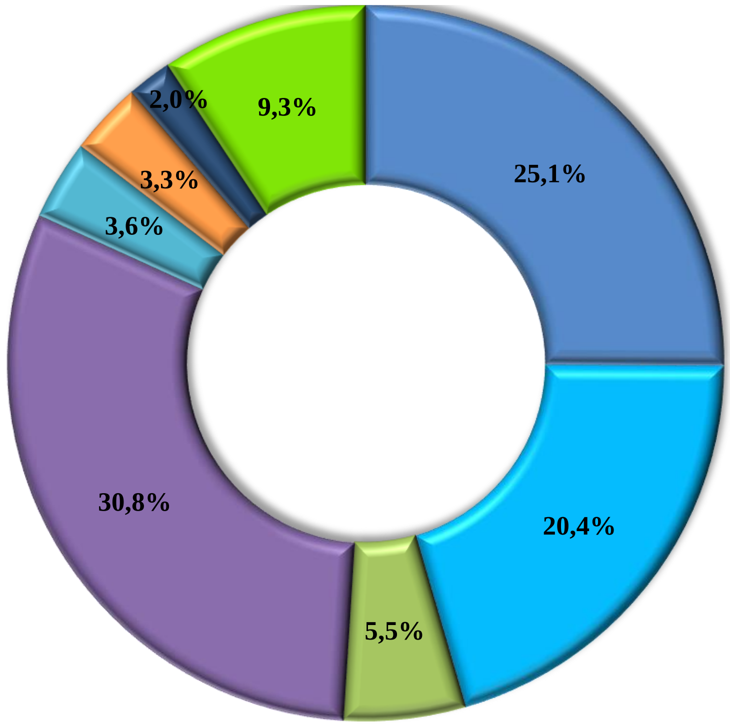

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında qala hám rayonlar boyınsha kishi isbilermenlikte sanaat ónimlerin islep shıǵarıw kólemi

Qala hám rayonlar boyınsha eń kóbirek sanaat ónimleri islep shıǵarıw kólemi Nókis qalası (325,6 mlrd. sum), Beruniy (281,8 mlrd. sum), Ámiwdárya (127,3 mlrd. sum), Tórtkúl (114,3 mlrd. sum), Qaraózek (112,0 mlrd. sum), Ellikqala (88,3 mlrd. sum), Shomanay (87,9 mlrd. sum), rayonları úlesine tuwra keledi. Bozataw rayonında (11,0 mlrd. sum) sanaat ónimlerin islep shıǵarıw kólemi pás bolıp qalmaqta.

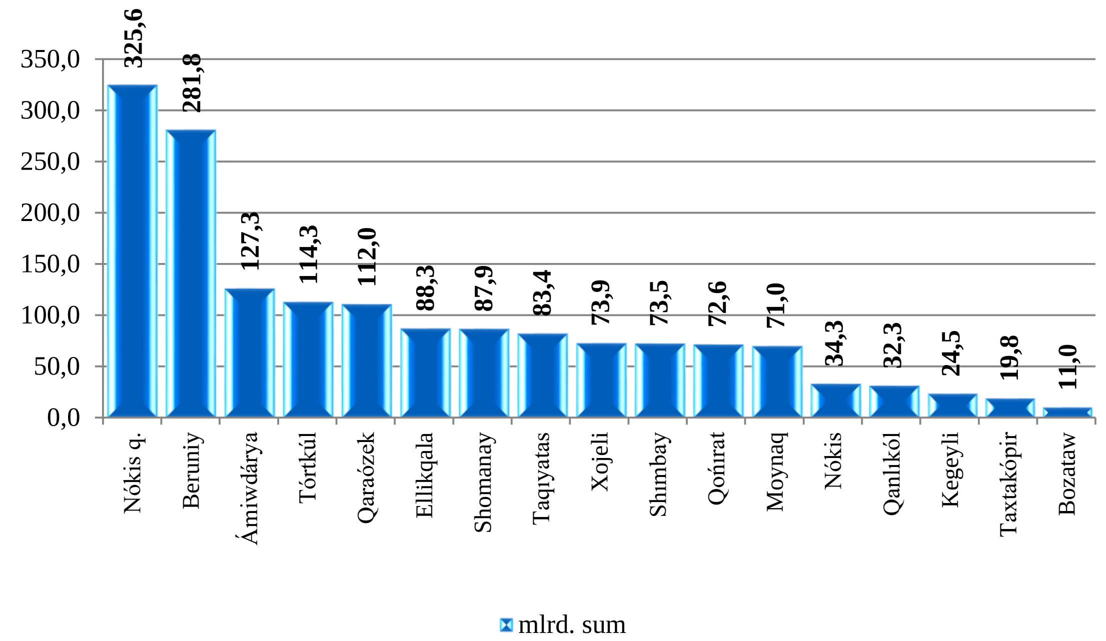

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında qala hám rayonlar boyınsha kishi isbilermenlikte usaqlap satıw tovar aylanısı kólemi hám ósim pátleri

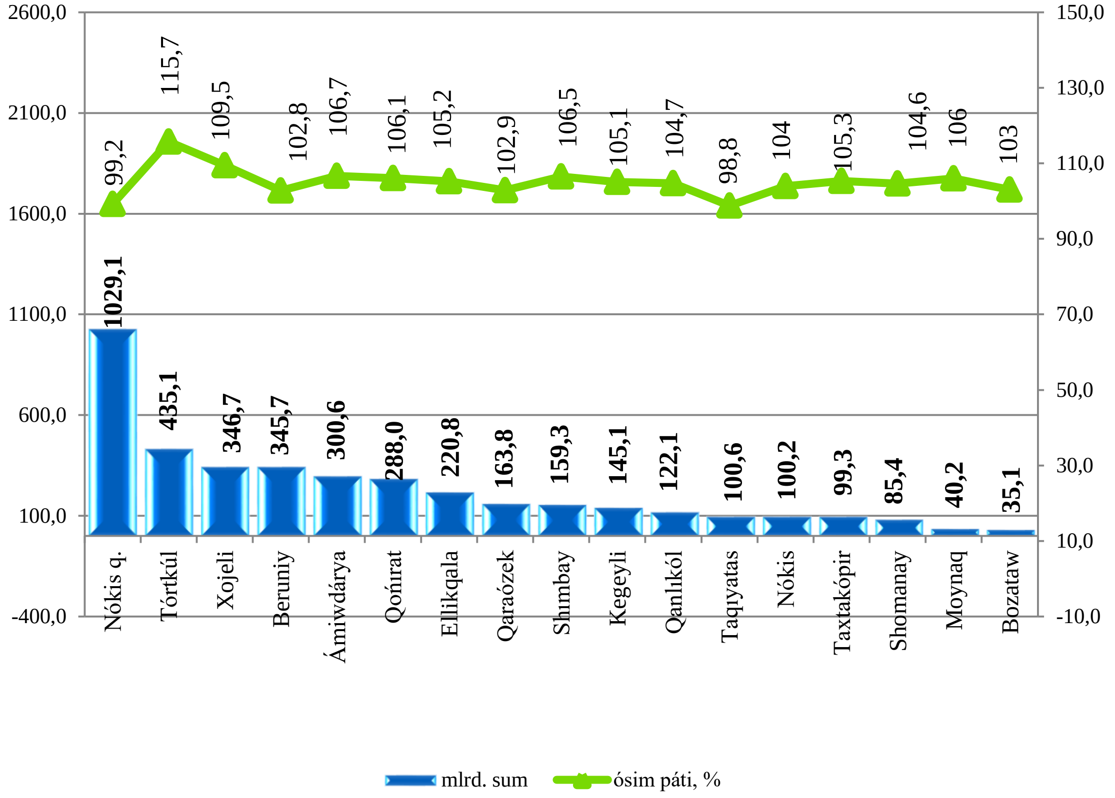

Kishi isbilermenlik (biznes) subyektleri tárepinen usaqlap satıw tovar aylanısı kóleminde Nókis qalası (1029,1 mlrd. sum), Tórtkúl (435,1 mlrd. sum) hám Xojeli (346,7 mlrd. sum) rayonları aldıńgı orınlarda kelmekte.

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında qala hám rayonlar boyınsha kishi isbilermenlikte xızmet kórsetiw kólemi hám ósim pátleri

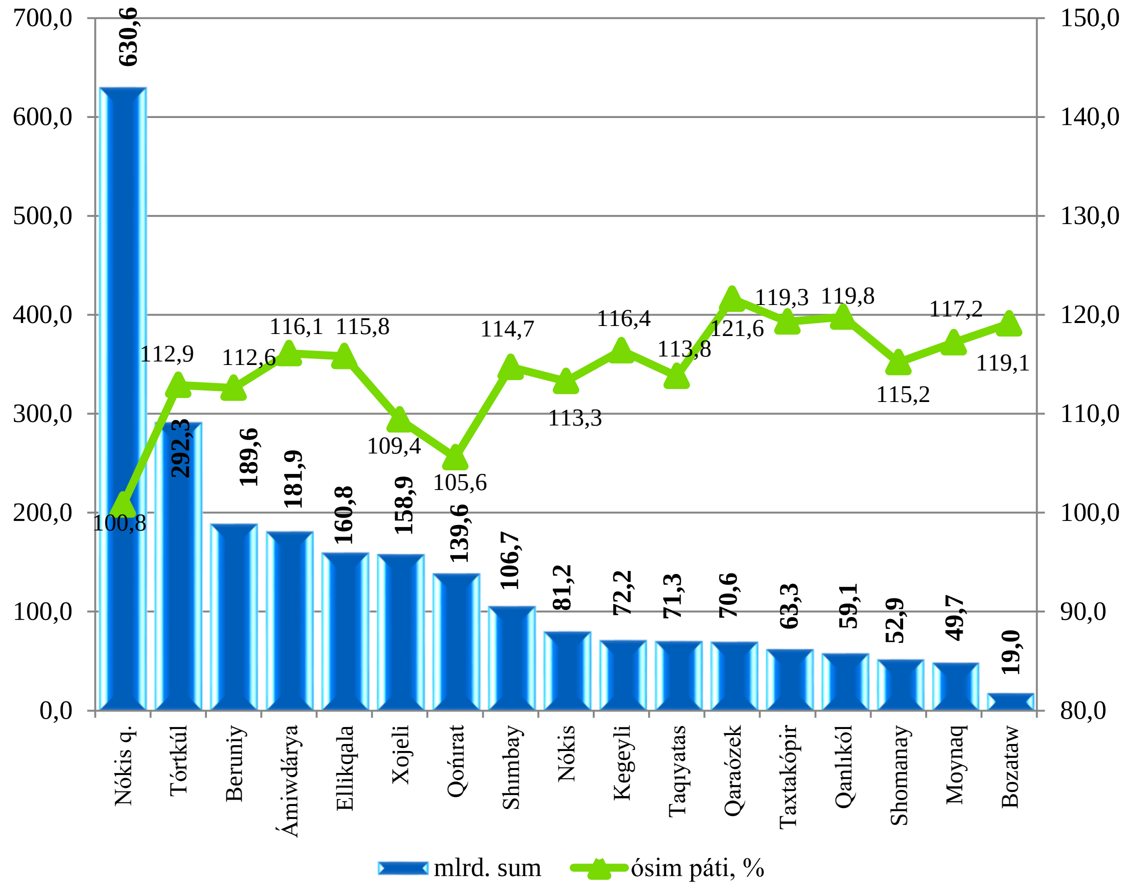

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında Respublika jalpı aymaqlıq ónimi kóleminde kishi isbilermenlik (biznes) subyektleriniń úlesi 49,7 % ti qurap, 2021-jıldıń usı dáwirine (49,7 %) salıstırǵanda procenti quradi.

Sanaat islep shıǵarıw tarawınıń eń joqarı úlesi Shomanay hám Bozataw (jámi islep shıǵarıw kólemine salıstırǵanda úlesi 100,0 %), Beruniy (94,6 %), hám Moynaq (81,5 %) rayonlarına, eń tómen úlesi bolsa Nókis qalası (6,6 %) na tuwrı keledi.

Xızmetler tarawında aymaqlar boyınsha jámi xızmet kórsetiw kóleminde kishi isbilermenliktiń joqarı úlesleri Taxtakópir (jámi xızmetler kólemine salıstırǵanda úlesi (85,7 %), Qaraózek (83,4 %), Moynaq (82,8 %), Nókis rayon (81,6 %), Kegeyli (80,3%), Shomanay (80,0), Qanlıkól (79,9), Xojeli (77,3), Ellikqala (77,1), hám Ámiwdárya (75,7), rayonlarına tuwrı keldi.

2022-jıldıń II sherek ushın ekonomikalıq jaǵdaydı bahalaw,
% esabında

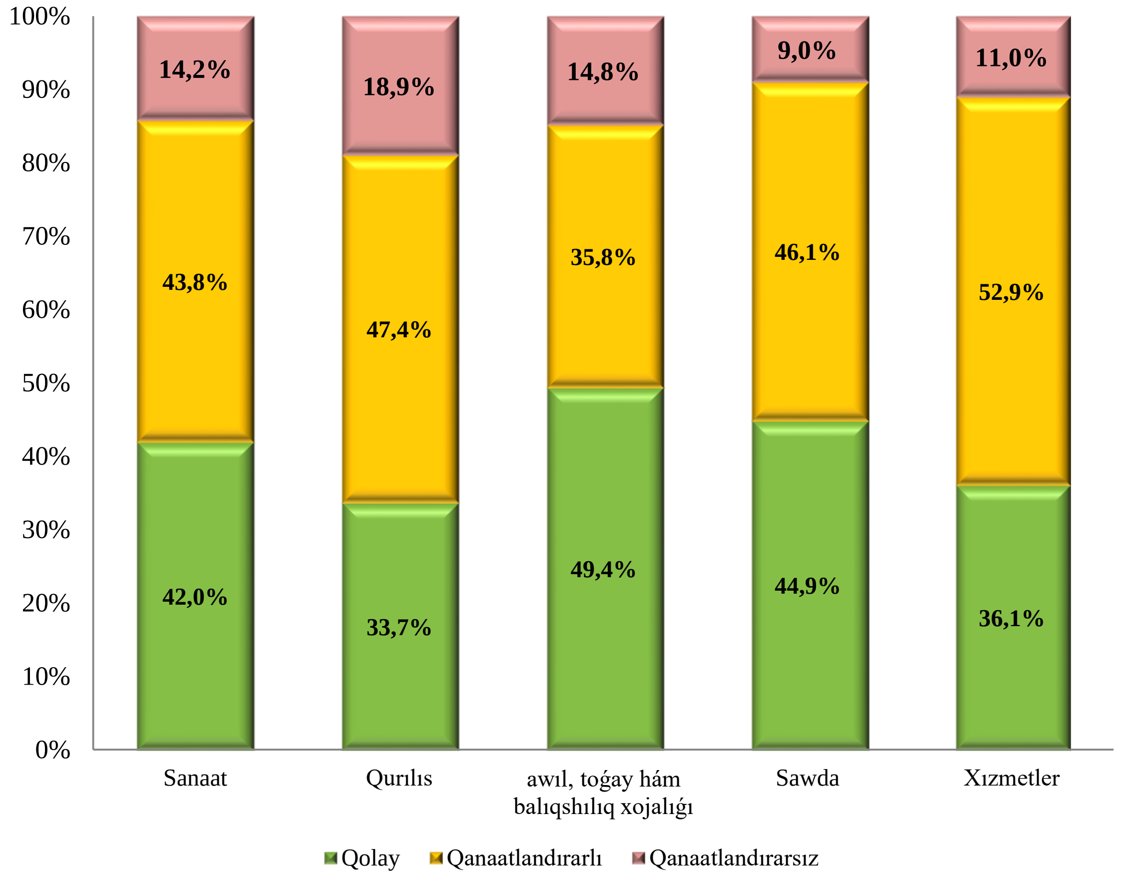

Mámleketlik statistika jumısların islep shıǵarıw dástúrine tiykarlanıp 2022-jıl II sherek juwmaqlarına kóre ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha mikrofirma hám kishi kárxanalarda tańlaw jolı menen úyreniwler ótkerildi.

Uyreniw maǵlıwmatlar analizi, respondentlerdiń 41,2 % ekonomikalıq jaǵdaydı qolay, 47,0 % qanaatlandırarlı hám 11,8 % qanaatlandırarsız dep guzetildi.

Ekonomikalıq jaǵdayda ózgerislerdiń jaqın ush ayda bahalanıwı

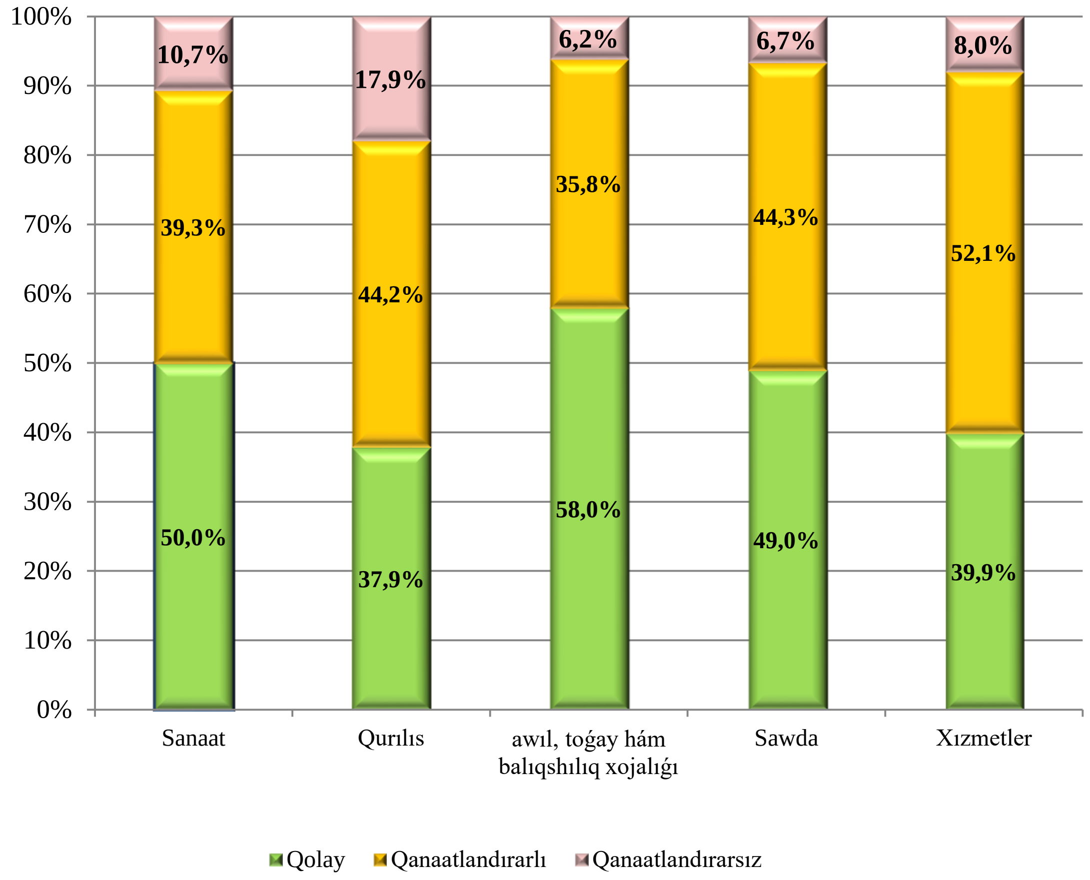

Analiz nátiyjelerinen kelip shıǵıp, jańadan shólkemlestirilgen kishi kárxana hám mikrofirmalarǵa biznes ortalıǵın jaqsılaw ushın kórilip atırǵan is-ilajlar nátiyjesinde respondentler jaqın keleshekte ulıwma ekonomikalıq jaǵdaydıń jaqsılanıwı jaqsı bahalanǵanlıǵına juwmaq etiw múmkin.